

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ
(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за лютий 2017 року)

До 3-ї річниці подій Революції Гідності з 18 до 22 лютого по всій Україні було проведено численні заходи з вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні. У Києві, в Національній опері України було організовано вечір пам'яті, кульмінацією якого стало виконання Симфонічним оркестром і хором театру «Реквієму» В.-А. Моцарта. Цей твір пролунав також у Національній філармонії України за участі Ансамблю класичної музики ім. Б. Лятошинського Національного будинку органної та камерної музики. Понад 30 митців, які промовляли зі сцени під час Революції Гідності, зібрав у Національному музеї літератури України концерт-реквієм «Музика нескорених». У постановці Київського академічного театру «Колесо» відбувся показ вистави «Ми, Майдан» за однойменною п'єсою Н. Симчич у Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім». Тут також було розгорнуто виставку «У фокусі подій», на якій було представлено понад 200 світлин фотопроекту «Людський фактор» та експонати Музею Майдану. Національна спілка кінематографістів України запросила до Будинку кіно на цикл заходів «Згадуємо Революцію Гідності», що включав покази документального фільму «Зима у вогні: Боротьба України за свободу» Є. Афінеєвського, стрічок із циклу «Зима, що нас змінила» від творчого об'єднання «Вавилон'13», «Перша смерть» В. Тихого та «Небесна сотня» Ю. Гонтарук і Р. Любого. А в столичному кінотеатрі «Україна» глядачів зібрала прем'єра документального фільму «Переломний Момент: Війна за Демократію в Україні» (США/Україна, реж. О. Санін).

В областях України пам'яті Героїв Небесної Сотні було присвячено: прем'єрні покази сучасного балету «Доли» на музику Ю. Гомельської – в Одеському національному академічному театрі опери та балету; вечір-реквієм «Герої не вмирають» – у приміщенні Кіровоградського обласного краєзнавчого музею; концерт-реквієм «Україна понад усе» – в Івано-Франківській обласній філармонії; фотовиставка й експозиція творів художників «За Волю, за кращу Долю... Третя річниця Майдану», а також спеціальний проект «Жертвопринесення» – в Черкаському обласному художньому музеї тощо.

Міжкультурний та правозахисний захід «День Криму у Верховній Раді України», присвячений третій річниці окупації Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, проведено 23 лютого в приміщенні парламенту за підтримки Уповноваженого Президента України у справах кримськотатарського народу М. Джемілева, Української Гельсінської спілки з прав людини, заступника голови Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин Г. Логвинського. Під час заходу відбулися виступ дитячого музичного колективу «Кримська родина» Кримськотатарського культурного центру, відкриття виставки робіт фотохудожника Ваукис «Боротьба крізь роки» та експозиції кримськотатарського декоративно-ужиткового мистецтва «Zincir. Ланки пам'яті» художника і скульптора Р. Скибіна, а також благодійний ярмарок на підтримку дітей політв'язнів Криму «Рука допомоги».

До Міжнародного дня рідної мови, що відзначався 21 лютого, було організовано: круглий стіл «Мовна деколонізація України: закон і практики» за участі науковців, представників влади, громадських діячів – у приміщенні Київського національного університету імені Тараса Шевченка; концерт Академічного інструментального ансамблю «Високий Замок», солістки О. Фенюк та піаністки О. Мацелюх «Ну що б, здавалося, слова» – на камерній сцені Львівської обласної філармонії; обласна творча лабораторія – підсумок акції «Жива мова – живий народ» – в Луганському обласному центрі народної творчості тощо.

До 146-ї річниці з дня народження Лесі Українки в Колонному залі ім. М. В. Лисенка Національної філармонії України Інструментальний театр Мирослави Которович представив 25 лютого проект «МАВКА. Мрії чи марення?». У програмі прозвучали твори українських композиторів М. Скорика, Є. Станковича, М. Скорульського, В. Зубицького, З. Алмаші, В. Польової та О. Шимка у виконанні скрипальки М. Которович, баяніста, з. а. України І. Саєнка та Камерного ансамблю «Артехатта». Фрагменти з поезії Лесі Українки читав актор Д. Черченко.

У Волинському обласному краєзнавчому музеї проведено літературно-мистецьку годину «Казка Лесі Українки „Біда навчить” в ілюстраціях українських художників». Її учасники ознайомилися з виданнями відомого літературного твору крізь призму ілюстрацій художників В. Литвиненка, І. Козіної, П. Гулина, Є. Рудюк. А мистецькою сторінкою заходу стала вистава «Як горобець розуму шукав» за мотивами казки «Біда навчить» Волинського обласного театру ляльок. На спеціально організованій виставці експонувалися ескізи костюмів до цієї вистави, виконані художником-оформлювачем Волинського обласного театру ляльок О. Іщук. Вшанування поетеси відбулося також у Колодяжненсь-

кому літературно-меморіальному музеї Лесі Українки. Тут було організовано літературно-мистецький вечір «Якби ти знав, що є в душі моїй...», на якому прозвучали вірші й уривки з творів Лесі Українки.

Концерт «Хотіла б я піснею стати...» відбувся в Сумській обласній філармонії. Під час концерту артисти вокальних ансамблів «Лада» і «Елегія» виконали як пісні на слова Лесі Українки, так і твори знаних українських поетів та композиторів-класиків, українські народні пісні.

Науково-практична конференція, присвячена творчості Лесі Українки, пройшла 26 лютого в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка.

205-річчю з дня народження видатного українського письменника Є. Гребінки було присвячено обласне літературно-музичне свято «Гребінчина світлиця», яке відбулося у місті-райцентрі Гребінці Полтавської області. Програма свята включала відкриття виставки робіт народних майстрів і науково-практичну конференцію «Літературна спадщина Є. Гребінки – мистецьке джерело для українців», масштабне дійство з піснями, танцями, театралізованим читанням відомих байок, вечір дружнього спілкування під назвою «Кава з Гребінкою-добродієм», літературний вечір «Гребінчині іменини».

Ряд заходів було проведено з нагоди 130-річчя від дня народження українського режисера, актора, драматурга, публіциста, перекладача, н. а. УРСР Леся Курбаса. Зокрема в Києві, в Національному музеї літератури України, 3 березня відбулася акція «„Я вибираю Березіль”». Сучасні студії творчої спадщини Леся Курбаса». До участі було запрошено лауреата премії ім. В. Стуса, актрису Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса Г. Стефанову та н. а. України, актрису Київського академічного театру юного глядача на Липках В. Чайковську. 25 лютого в столиці було представлено проєкт «Курбас у Києві», присвячений київському періоду роботи режисера, який підготувала в партнерстві з Музеєм театрального, музичного та кіномистецтва України американський театральний режисер українського походження, керівник «Ярої мистецької групи» (Yara Arts Group) при театрі Ля МаМа в Нью-Йорку В. Ткач. Долучилася до відзначення знаменної дати і Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, де впродовж місяця працювала виставка, що містила літературу, присвячену життєвому і творчому шляху митця, його найвідоміші постановки, матеріали конференцій та статті з періодичних видань.

З нагоди 125-річчя з дня народження предстоятеля Української греко-католицької церкви, митрополита Йосифа Сліпого 15 лютого в Мистецькому салоні Київського національного університету імені Тараса Шевченка за підтримки Інституту історії Церкви, Київського центру Українського католицького університету та КНУ імені Тараса Шевченка відбулася урочиста ака-

демія. Культурно-мистецька програма заходу включала виставку про життя і діяльність Й. Сліпого, а також виступи Народної хорової капели «Дніпро» КНУ імені Тараса Шевченка та хору Київської Трьохсвятительської духовної семінарії УГКЦ. А в приміщенні Київського центру Українського католицького університету науковців, істориків, релігійних і громадських діячів зібрав круглий стіл «Патріарх Йосиф Сліпий – знайомий і незнаний».

У рідному селі митрополита – Заздрість Терехівлянського району Тернопільської області – у Музейно-меморіальному комплексі «Рідна хата» відбулися архієрейська Божественна літургія, відкриття нової музейної експозиції та допрем'єрний показ документального фільму «Операція «РИФІ». Фільм 1» з циклу «Патріарх Йосиф Сліпий».

До 100-річчя від дня народження Героя України, н. х. України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, академіка Академії мистецтв України Т. Яблонської було представлено численні виставкові проекти. Близько 100 творів живопису й графіки, матеріали з родинного архіву ювілярки, які охоплюють основні періоди її творчості, склали експозицію «І спогади, і мрії» в Національному художньому музеї України. Ретроспективні виставки живопису і графіки майстрині було розгорнуто в Центральному будинку художника і в Київському національному музеї російського мистецтва. А ліричні пейзажі було представлено в Національному музеї літератури України. Долучився до відзначення ювілейної дати і колектив Національного музею історії України, який запросив на нову освітню програму «Палітра та пензлі Тетяни Яблонської». А в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого відбувся кіновечір «Легенда українського живопису». Глядачам було представлено два документальних фільми: «Тетяна Яблонська» (2010, автор – С. Костюченко) та кінороботу С. Сукненка «Тетяна Яблонська: натхнення самоти» (2008). Також у Києві відбулося й відкриття меморіальної дошки художниці.

З 23 лютого роботи Т. Яблонської демонструвалися і в Дніпропетровському художньому музеї, а з 3 березня – в Одеському художньому музеї.

З нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав (15 лютого) було організовано: виставку «Трагедія і доблесть Афганістану» – в Національному історичному музеї України в Києві; святковий концерт – у Волинському академічному обласному українському музично-драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка; книжково-ілюстративну виставку-реквієм «Війна. Чужа. Неждана. Непотрібна» – в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка тощо.

Продовженням низки заходів, присвячених АТО, в лютому стало відкриття виставки «Український Схід» та зустріч з її героями і членами їхніх ро-

дин 17 лютого в Національному музеї історії України у Другій світовій війні. Це – другий проєкт цього музею, що висвітлює війну на сході України. За два з половиною роки працівники музею зібрали понад 4 тис. автентичних предметів. Половина з них експонувалася вперше. Структурно виставка складалася з розповідей про участь різних військових формувань і добровольчих батальйонів у бойових діях впродовж 2014–2017 років.

У містах продовжувалися прем'єрні покази документальної стрічки про останні дні оборони Донецького аеропорту «Воїни духу», створеного Т. Кулаковською та А. Мартиненко і озвученого музикою українських виконавців О. Лютим і К. Чілі.

Харківський театр «Прекрасні квіти» презентував 26 лютого прем'єру документальної вистави «ДПЮ», в якій разом з професійними акторами ролі виконали бійці АТО. Основою вистави стали реальні історії з зони бойових дій та цивільного життя після війни.

У Чернігові 18 лютого відбувся концерт-акція пам'яті Героїв Дебальцевого за участі артистів обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм.

На презентацію спільного соціокультурного проєкту «Бок о бок», спрямованого на психологічну підтримку та адаптацію воїнів АТО, запросили 24 лютого Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека та Федерація козацького традиційного бойового мистецтва «Спас». А працівники науково-освітнього відділу та відділу тканин Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського в Коломиї Івано-Франківської області відвідали місцевий госпіталь, де лікують бійців АТО та запропонували військовим взяти участь у майстер-класі з малярства на склі.

21–22 лютого в Дніпрі в рамках проєкту «Містки громадської активності» за підтримки Європейського Союзу проходив **I Форум креативних індустрій**. Його тема – «Креативні індустрії для розвитку територій». Учасниками заходу стали представники Міністерства культури України, місцевих органів влади, творчі підприємці, митці, експерти з розвитку територій та інвестори. На обговорення було винесено теми: «Партнерство та інновації – шлях до успіху», «Культурні та креативні індустрії для розвитку громади», «Механізм бюджету участі для розвитку культури в громадах», «Культурна інтеграція та взаємодія для миру та розвитку», «Розвиток бізнесу в креативних індустріях». На кількох локаціях було представлено успішні практики розвитку культурних і креативних індустрій з різних регіонів України, а також нові проєкти, які шукають фінансування та партнерів. Так свої проєкти представили О. Бояринова (Київ, Українська бібліотечна асоціація) – «Картування громадян як інструмент розвитку міста», В. Верес (Запоріжжя, ГО «Культпрожектор») – «Створення Кла-

стеру культури і подієвого туризму на території Запорізької області»; С. Прокopenko (Харків) «Аудиокниги», Р. Помазан (Херсон) – «Центр ККІ в Херсоні», О. Українцева (Маріуполь, Донецька обл.) – «Маріуполь на межі», М. Павлюченко (м. Зеленодольськ Дніпровської області) – «Евакуйована колекція. Вишивка: захист, спротив, зброя» та інші. Впродовж роботи Форуму проходила демонстрація проектів та продуктів культурних індустрій України.

Актуальні проблеми діяльності закладів культури в умовах децентралізації було розглянуто під час наради, яка відбулася 24 лютого у Національному заповіднику «Софія Київська» під головуванням Міністра культури України Є. Нищука та за участі керівництва відомства і структурних підрозділів у галузі культури обласних, Київської міської державної адміністрації.

9 лютого Міністерство культури України провело круглий стіл, присвячений темі збереження та розвитку мистецьких шкіл в умовах децентралізації та розробці шляхів запобігання ризиків в цих умовах та здійснення освітньої реформи. Учасниками круглого столу стали фахівці Мінкультури, представники управління мистецтв та культурно-освітніх закладів КМДА, керівники та працівники закладів початкової мистецької освіти з різних регіонів України, члени Ради з питань культурно-мистецької освіти та експерти.

9 лютого в Міністерстві культури України відбулося урочисте нагородження діячів культури державними відзнаками. Відповідно до Указів Президента України: від 25 червня 2016 року № 276, від 22 серпня 2016 року № 338, від 9 листопада 2016 року № 495, від 11 грудня 2016 року № 533, від 22 січня 2017 року № 10 та за вагомий особистий внесок у розвиток української культури і мистецтва, багаторічну плідну працю та високий професіоналізм було відзначено: *орденом «За заслуги» I ступеня* – кінорежисера, академіка-секретаря відділення Національної академії мистецтв України Р. Балаяна», члена Національної всеукраїнської музичної спілки А. Демиденка, члена Всеукраїнської громадської організації «Товариство єврейської культури України» І. Трахтенберга; *орденом «За заслуги» II ступеня* – начальника управління Національної академії мистецтв України В. Бітаєва, художнього керівника-директора Київської академічної майстерні театрального мистецтва «Сузір'я» О. Кужельного, генерального директора Національної філармонії України Д. Остапенка, заступника генерального директора Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського М. Седуна; *орденом «За заслуги» III ступеня* – артиста-соліста-інструменталіста вищої категорії Національного будинку органної та камерної музики України І. Кучера, літературного редактора сценарно-редакційної колегії Національної кіностудії художніх фільмів ім. О. Довженка М. Шаєвича, соліста опери – провідного майстра сцени Національної опери України Т. Штонду; *орденом княгині Ольги I ступе-*

ня – генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України Р. Павленко; *орденом княгині Ольги II ступеня* – генерального директора Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого Т. Вилегжаніну; *орденом княгині Ольги III ступеня* – артистку-вокалістку (солістку) Національної філармонії України Я. Руденко. Окремим працівникам галузі присвоєно почесні звання: «Народний артист України», Народний художник України», «Заслужений артист України», «Заслужений діяч мистецтв України», «Заслужений майстер народної творчості України» та «Заслужений працівник культури України».

Оголошено лауреатів премії імені Дмитра Нитченка, заснованої Лігою українських меценатів та родиною українського письменника і літературознавця Д. Нитченка – доньками Г. Кошарською та Л. Ткач. Лауреатами стали за активну пропаганду української книги та оборону українського слова професори та публіцисти Л. Масенко з Києво-Могилянської академії та І. Юшук з Київського міжнародного університету.

Цьогорічним лауреатом літературної премії ім. У. Самчука, яку 2013 року заснувала Рівненська міськрада, стала письменниця і вишивальниця О. Медведєва за «Рівненський буквар», що розповідає про історію міста та області, пам'ятні й визначні місця краю.

МУЗИКА

23 лютого в Хмельницькому розпочався **VIII Міжнародний фестиваль камерної музики «Хмельницький камер фест»**. Його програма включала авторські вечори голови Національної спілки композиторів України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, з. д. м. України І. Щербакова та лауреата премій ім. М. Лисенка і Л. Ревуцького, композитора І. Небесного, виступи спеціальних гостей з-за кордону та виконавців з Києва і Львова, творчі зустрічі й майстер-класи. Фестиваль триватиме до 10 березня.

III Міжнародний конкурс-фестиваль «Арфові барви» відбувся з 17 по 22 лютого в Харкові. На нього з'їхалися учасники віком до 36 років з 9 країн. Творчі змагання проводилися у чотирьох вікових категоріях. Репертуар виконавців складався з творів різних композиторів, зокрема, українських. Для проведення заходу всесвітньо відома арфова фірма «Salvi Harps», яка є офіційним партнером конкурсу, надала 10 інструментів. Крім прослуховувань учасників, відбулися майстер-класи та лекції, які були відкритими для всіх бажаючих.

До 18 лютого в Рівному проходив **Міжнародний фестиваль «Органний собор – 2017»**. У ньому взяли участь імениті виконавці, асистентами яких під час концертів були молоді рівненські музиканти, учні музичних шкіл та училищ. Мистецтво органної гри представили слухачам К. Гаžo (Ужгород), Н. Молдован (Хмельницький), Н. Юрійчук (Дніпро), а також гості з-за кордону.

З 25 лютого в Києві на базі Національної музичної академії України ім. П. Чайковського проходив **IV Всеукраїнський конкурс піаністів премії фірми «С. Bechstein»**. Цього року можливість гри на роялі фірми «С. Bechstein» мали 13 студентів із чотирьох музичних вищих навчальних закладів України. Оскільки конкурс присвячувався 175-річчю від дня народження М. Лисенка, в програмі було передбачено обов'язкове виконання фортепіанного твору українського композитора. Лауреатами стали К. Хомякова (I премія), І. Чичканов (II премія), Я. Мішко та І. Доценко (III премія).

9 березня у Києві пройшли **гала-концерт та нагородження переможців конкурсу акустичних пісень на слова з «Кобзаря» «Ше.Пісня»**, який оголосив до 203-ї річниці народження Т. Шевченка Фестиваль Тараса Шевченка «Ше.Fest». Серед переможців заходу – музиканти з Києва та Київської області, Львова, Кропивницького, Івано-Франківщини та Вінниччини.

У Національній філармонії України відбулися концерти: 7 лютого – Національного камерного ансамблю «Київські солісти», соліста М. Ріше (фортепіано, Німеччина) і О. Шадріної (партія клавесину) до **335-річчя від дня народження (2016) і 250-річчя з дня смерті (2017) німецького композитора, співака і поета Г. Ф. Телемана**; 17 лютого – Академічного симфонічного оркестру філармонії до **220-річчя від дня народження австрійського композитора Ф. Шуберта**, 19 лютого – Національного камерного ансамблю «Київські солісти» і скрипаля В. Соколова, який вийшов на сцену також і як диригент.

У Львівській обласній філармонії з нагоди **відкриття меморіальної дошки українському композитору і піаністу В. Барвінському** 15 лютого було влаштовано урочистий концерт з відновлених, після спалення творів митця. Більшість з них вперше прозвучали саме на сцені філармонії. Виконавці концерту – симфонічний оркестр Оперної студії Львівської музичної академії ім. М. Лисенка, фортепіано – з. а. України О. Рапіта, віолончель – лауреат міжнародних конкурсів Т. Менцінський. А 11 лютого на сцені філармонії відбувся концерт за участі головного диригента Опери австрійського міста Граца, українки за походженням О. Линів. Прозвучали твори Р. Шумана, Ф. Ліста та Б. Бартока. Виконавці – Академічний молодіжний симфонічний оркестр «Inso-Львів» (диригент – О. Линів) і альтист О. Земцов.

10 лютого в Домі освіти і культури «Майстер-клас» відбувся один із серії концертів проекту «Sounds from ...», в яких кожен виступ стане музичним портретом одного з відомих джазових виконавців. Так, перший – данина сучасному французькому композитору, піаністу, аранжувальнику, диригенту й співаку М. Леграну. Учасники – дует Л. Марті (вокал) і Н. Лебедева (рояль).

6 лютого в Малій залі Національного палацу мистецтв «Україна» відбувся святковий концерт з нагоди 10-річчя проекту Jazz Kolo за участі

І. Червінської, Л. Марті, У. Кушик, А. Долідзе, В. Карашука, О. і Т. Чернишових, С. Сидоренка, Р. Іванова, Н. Лебедевої, О. Огнівця, В. Павловського, С. Балалаєва, А. Фролова та ін. Під час концерту Міністр культури України Є. Нищук вручив співзасновнику проекту Jazz Kolo І. Закусу державну нагороду – почесне звання «Заслужений артист України».

14 лютого до київському Будинку звукозапису Українського радіо запросив на свій сольний концерт співак кримськотатарського походження, н. а. України Ф. Мустафаєв. Вокальні партії артиста звучали в супроводі Академічного оркестру народної і популярної музики Українського радіо.

Вечір пам'яті, присвячений творчості оперного співака, н. а. України Д. Гнатюка (1926–2016), пройшов 25 лютого в столичному Палаці культури «Дарниця».

У Полтавському краєзнавчому музеї було влаштовано концерт мішаного студентського хору навчально-наукового інституту культури і мистецтв Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. Він став однією з найважливіших складових державних іспитів магістрантів спеціальності «Музичне мистецтво», котрі опановували хорове диригування. Мистецький інститут після захоплення Луганська терористами функціонує сьогодні на базі одного з вищих навчальних закладів Полтави. На новому місці було вирішено продовжити традиції екзаменування у формі публічних виступів.

12 лютого в Чернігівському обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм відбувся п'ятий концерт з циклу Вокальний абонемент. У концерті взяли участь солістка Дніпропетровського академічного театру опери та балету Ю. Фесай (сопрано), соліст Київського академічного муніципального театру опери та балету С. Макієнко (баритон), концертмейстер Київського академічного муніципального театру опери та балету для дітей та юнацтва Ю. Ященко. У програмі прозвучали твори Дж. Верді, К. Данькевича, М. Мусорського та інші.

Черкаський народний хор з нагоди 60-річчя з часу свого створення виступив 18 лютого у Чернівецькій обласній філармонії.

9 лютого концертом у Маріуполі Донецької області розпочався великий гастрольний тур містами України рок-гурту «СКАЙ».

21 лютого в Палаці «Україна» відбулася шоста церемонія нагородження професійної музичної премії YUNA – 2017. Зокрема, н. а. України Джамала, як і 2016 року, стала володаркою звання «Кращий соло-артист», а дует «Время и Стекло» знову названо найкращою поп-гуртою. Крім того, Джамалу відзначено в номінаціях «Краща пісня» за композицію «1944», яка принесла їй перемогу на «Євробаченні – 2016», і «Кращий дует» за пісню «Заманили», виконану з «ДахаБраха». Серед рок-музикантів першість завоював гурт The Hardkiss.

А їхню програму «The Hardkiss. Five» до ювілею колективу визнано найкращим концертним шоу. Відкриттям року названо гурт «Грибы», а «За особливі досягнення в музиці» нагороджено колектив «Танок на Майдані Конго».

ТЕАТР

Національна опера України до **125-річчя від дня народження видатної української оперної співачки М. Литвиненко-Вольгемут**, яка в 1935–1953 рр. була солісткою цього театру, приурочила показ опери «Наталка Полтавка» М. Лисенка у музичній редакції М. Скорика.

У Мистецько-концертному центрі ім. І. Козловського Національної оперети України у рамках авторського проекту режисера Т. Зозулі «Оперна скринька», відбувся вечір українських моноопер «Листи кохання». З. а. України Т. Ходакова (сопрано) виконувала «Вже котрий це до тебе лист...» на музику І. Небесного і вірші В. Стуса у супроводі Заслуженого академічного симфонічного оркестру Українського радіо, а В. Туліс (сопрано) – «Ніжність» («Листи кохання») В. Губаренка.

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: Національна опера України – опери «Моцарт і Сальєрі» М. Римського-Корсакова, комічної опери-паштічио „Лімб” С. Джервазоні на лібрето П. Хана (постановку здійснено у співпраці з Музичною агенцією «Ухо»); Національний академічний оперети – комічної оперети Г. Доніцетті «Дзвіночок», «Під небом синім» за п'єсою Д. Елдріджа; Національний академічний російської драми ім. Лесі Українки – «Вітер шумить у тополях» за однойменною п'єсою Ж. Сіблейраса; Академічний драми і комедії на лівому березі Дніпра – «Мотузка» за однойменною п'єсою М. Хейфеця; Академічний Молодий – «Саша, винеси сміття» за Н. Ворожбит; «Золоті ворота» – «Сама хотіла» Е. Мазії, Н. Блок.

У Києві та Львові відбулися прем'єри вистави «Том на фермі» за п'єсою М. Бушара в постановці П. Ар'є – художнього керівника Львівського драматичного театру ім. Лесі Українки.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: в Національному академічному українському драматичному ім. М. Заньковецької у Львові – «Труффальдіно з Бергамо» за К. Гольдоні; у Херсонському обласному академічному музично-драматичному ім. Миколи Куліша – «Моя дорога Сільвія» А. Герні; в Івано-Франківському академічному обласному українському музично-драматичному ім. Івана Франка – «Гамлет» за В. Шекспіром.

З лютого Чернігівський обласний театр ляльок ім. Олександра Довженка відзначив своє 40-річчя. Гості урочистого заходу ознайомилися з музеєм театру, переглянули світлини з творчого життя колективу. Акторам театру було вручено відзнаки Міністерства культури України та Чернігівської облдержад-

міністрації. Також їх привітали колеги-актори з обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм, Молодіжного театру.

На сцені Київського академічного театру юного глядача на Липках відбулися гастролі Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна. Сумчани показали виставу «Хто винен» за п'єсою І. Карпенка-Карого «Безталанна» та дитячу казку «Лускунчик» за твором Е. Гофмана.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

24 лютого у столичному арт-просторі «Золотий Перетин» відбувся **благодійний аукціон робіт сучасного мистецтва White Box**. Мета торгів – допомога будинкам для людей похилого віку Київської області, які наразі знаходяться у занедбаному стані. Свої роботи на аукціон виставили відомі сучасні українські автори О. Ройтбурд, М. Мамсіков, Р. Мінін та інші.

24 лютого в PinchukArtCentre відкрилася **виставка номінантів на здобуття премії Future Generation Art Prize 2017** – першої міжнародної премії для молодих художників віком до 35-ти років, заснованої Фондом Віктора Пінчука. Її учасниками стали 20 митців з різних країн світу, яких обрали серед понад 4-х тисяч аплікантів, та представники від України – львівська «Відкрита група». Художники у своїх роботах торкалися різних гострих тем, пов'язаних з подіями в країнах, звідки вони родом, та у світі загалом. Виставка експонуватиметься до 16 квітня. Після її завершення міжнародне журі обере найкращу роботу, автор якої стане володарем Future Generation Art Prize і отримає грошову винагороду в розмірі 100 тисяч доларів: 60 тисяч готівкою і 40 – на створення нових робіт.

7 лютого в Києві відбулося відкриття фотовиставки **VII Всеукраїнського конкурсу «Благодійність в об'єктиві»**, організованого Українським форумом благодійників під патронатом Національної спілки фотохудожників України. Цього року на нього надійшло 500 робіт з усіх регіонів. З них журі відібрало 40 найкращих, які було представлено на виставці. Імена переможців було визначено в 10 номінаціях, серед них «Благодійність несе надію дітям», «Благодійність наближує мир», «Благодійність рятує здоров'я», «Благодійність дарує усмішку», «Благодійність змінює світ», «Благодійність очима дітей». Цьогорічними призерами фотоконкурсу стали роботи українських фотохудожників М. Яременко, Н. Грушецької та К. Скомороха. За традицією після Києва фотовиставка подорожуватиме Україною. Упродовж року її побачать у всіх обласних центрах і містах, наближених до передової лінії бойових дій на сході країни.

«Dymchuk Gallery» назвала переможця конкурсу Open Call 2017, що проводився вдруге серед українських митців віком до 35 років з метою підтримки та популяризації сучасного мистецтва України та заохочення молодих талановитих людей до творчості. Ним став Є. Самборський з Івано-Франківська, один із засновників мистецького об'єднання «Відкрита група». Він представив дослідницький експериментальний проект, який передбачає активне залучення аудиторії та розрахований на кілька місяців, протягом яких художник знайде таргет-групу і працюватиме з нею над спільним продуктом. Презентація відбудеться в квітні в «Dymchuk Gallery».

У Києві експонувалися виставки: в Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал» – робіт О. Гнилицького «Реальність ілюзії»; в Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків – живопису О. Петрової «Викрадення Європи»; у Національному музеї Тараса Шевченка – творів О. Чернецької, шевченківського плаката студентів та професора В. Шості «Тридцять зі ста»; в Музеї історії Києва – живопису н. х. України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка – творів В. Патики «Джаз і сонце»; в Національному центрі народної культури «Музей І. Гончара» – полотен з. х. України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка М. Малишка; у кулуарах Верховної Ради – робіт Р. Бончука «Квіт нації»; в Центральному будинку художника – живопису В. Бизова; в Мистецькому центрі «Шоколадний будинок» – картин С. Леонтьєвої «Всесвіт»; у приміщенні центрального офісу «Укрпошти» – картин н. х. України І. Марчука; в Центрі візуальної культури – робіт Д. Чичкана «Втрачені можливості»; у виставковому залі Українського фонду культури – творів представників династії художників Ягодкіних-Носенко; в «Американському домі» – робіт О. Сая «Temporary»; **у галереях та арт-центрах:** «Я Галереї» – робіт А. Ялози «Біль білила»; «Art Ukraine gallery» – творів С. Рябченка «Віртуальна міфологія», робіт Р. Мініна, О. Тістола і М. Маценка «РайМузей»; «Калита АртКлуб» – живопису Б. Когана; «Дукат» – творів Ф. Тетянича-Фріпульї (1942–2007) до 75-річчя від дня народження; «Voloshyn Gallery» – робіт В. Ралко «Близьке серед забутого»; «Карась Галерея» – творів В. Яковця «Спокій та безумство»; «Nebo Art Gallery» – живопису Л. Піши; «Триптих АРТ» – фоторобіт А. Накорчевського «Dreamscape»; SKLO – живопису А. Назаренка; «Золотое Сечение» – творів В. Бондаренка; «EDUCATORIUM» – графіки К. Ярош та А. Ходькової «Прояв міста»; «Closer» – творів К. Єрмолаєвої; в «Щербенко Арт Центрі» – робіт В. Бажая «Untitled» та ін.

У містах України експонувалися виставки: в Кропивницькому – творів н. х. України М. Прокопенка «Магія літньої ночі»; в Чернівцях – робіт М. Михалатюка «Бачити рідне...»; в Одесі – живопису В. Трубіної, Т. Галаган та

І. Багірової «Classified», творів М. Кузьменка; в Івано-Франківську – живопису лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, з. х. України О. Заливахи, гобеленів з. д. м. України Б. Губаля з нагоди його 65-ліття; у Львові – скульптур М. та А. Дедишиних, робіт І. Шумського, живопису М. Радя; у Дрогобичі Львівської області – творів Р. Романишина до 30-річчя його творчої діяльності; у Дніпрі – скульптур М. Малишка «Лінія»; у Полтаві – творів В. Трохимця-Милютіна «За покликом душі»; у Корсуні Черкаської області – робіт О. Ворони; у Сумах – гобеленів Г. Михайличенко, робіт майстрів народного мистецтва з нагоди 25-річчю обласної організації Національної спілки майстрів народного мистецтва, в Чернігові – творів членів і кандидатів в члени Національної спілки фотохудожників України.

У Львівській національній галереї мистецтв імені Бориса Возницького проходила художня виставка, представлена факультетом декоративно-прикладного мистецтва Львівської національної академії мистецтв з нагоди сімдесятиріччя з часу заснування останньої. Свої твори презентували сімдесят авторів, серед яких студенти та викладачі факультету. Це роботи з кераміки, дерева, металу, текстилю та скла. Також на виставці демонструвалися експонати, створені н. х. України А. Бокотеем, заслуженими художниками України О. Боньковським та О. Івасютою й іншими.

23 лютого в Національному музеї у Львові імені Андрея Шептицького відбулося відкриття благодійної виставки-продажу творів понад 20-ти художників з метою зібрати кошти на лікування мистецтвознавця В. Отковича. Свої доробки на неї передали В. Одрехівський, А. Бокотей, М. Шимчук, М. Андрущенко, І. Франк, Л. Медвідь, І. Марчук та інші.

У Львові відкрито новий музейно-культурний комплекс «Львіварня», що на території «Львівської пивоварні». Перша виставка арт-центру має назву «Діалог». Її експозицію складають твори двох відомих сучасних українських художників М. Вайсберга і Ю. Пікуля. Комплекс готували до відкриття майже 4 роки. В середині – інтерактивний музей пивоваріння із сучасними медіавиставками, старовинними експонатами та сучасними артефактами. Комплекс пристосований для людей із обмеженими можливостями.

Тернопільщина приймала учасників II Всеукраїнського іконописного пленеру «Вікно у небо. Зарваниця – 2017». Нинішньої зими до Марійського духовного центру приїхали 12 художників. Цього року вибір написання святих на образах залежав від замовлень священнослужителів Марійського духовного центру. Усі роботи пленеристи подарували Тернопільсько-Зборівській єпархії УГКЦ.

У Києві, на території Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр», відкрито пам'ятник учасниці українського визвольного руху, пое-

тесі О. Телізі. Автори скульптурної композиції – О. Рубан, В. Липовка та І. Єршов. А на фасаді житлового будинку столиці за адресою Саксаганського, 118, з'явився новий монументальний твір – 10-метрова мозаїка «Балакучий динозавр». Його створили ілюстратор Л. Ляшенко (Lera Sxemka) та скульптор К. Скрытуцький.

17 лютого в Чернігові відбулось урочисте відкриття пам'ятного знака українському військовому і державному діячу, козацькому полководцю І. Богуну.

КІНОМИСТЕЦТВО

24 лютого відбулась церемонія нагородження переможців фестивалю «Кіномедіа – 2016». Цього року на нього було подано 36 фільмів, 15 з яких потрапили у фінал та змагалися за Гран-прі конкурсу. Його виборів анімаційний фільм «InfSide» режисера Т. Ясінчук. Переможцем у номінації «Анімаційне кіно» стала команда зі Львова: О. Сіммуль, Р. Скрипник, Н. Шевкієва з фільмом «Омана соцмереж». Переможці в номінації «Ігрове кіно» – команда з Києва: В. Полторацький, Т. Смолінська, О. Ковальська, З. Кулик, Ю. Смолінський з фільмом «Планшет». Переможець у номінації «Документальне кіно» – фільм «Гра вдвох» від режисерського дуету Д. Грушанської та Ю. Бараболі. У номінації «Експериментальне кіно» перемогу отримав фільм «За цирк без тварин!» В. Павука. Приз глядацьких симпатій дістався фільму «Пятница или завтра лучше, чем вчера» О. Чернобая. А за перемогу у спеціальному конкурсі анімаційних фільмів на тему «Медіа-грамотність» змагалися 19 фільмів і перше місце виборов фільм «Be smart» І. Шептицької.

22 лютого в Києві пройшла прем'єра першої англійської повнометражної художньої стрічки про Голодомор 1932–1933 років «Гіркі жнива», зйомки якої відбувалися в Україні та Англії. Презентувати кінокартину приїхали продюсер стрічки Я. Ігнатович (Канада) та виконавиця головної жіночої ролі С. Баркс (Велика Британія). Фільм знято кінематографістами з різних країн за участі голлівудських та європейських акторів, а також українців О. Ступки та О. Печериці.

24 і 26 лютого в київському кінотеатрі «Кінопанорама» демонструвалася добірка анімаційних фільмів з країн Європи «Ааанімаційне божевілля». Подію ініціювала команда Київського міжнародного фестивалю короткометражних фільмів (Kyiv International Short Film Festival).

До дня пам'яті кінорежисера, н. а. України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка М. Белікова (1940–2012) в Національному музеї «Чорнобиль» 28 лютого проведено захід «Чорнобильська історія у художньому кіно: погляд крізь 30 років». Тематика охоплювала творчість митця як вагому складову Чорнобильського художнього кінематографа (окремий

самобутній напрям у кіномистецтві, сформований працею численних зйомочних груп з різних народів світу). Також було розглянуто хронологічну фільмографію ігрового кіно про Чорнобиль за 30 років, з демонстрацією фрагментів.

2 лютого у Синій залі київського Будинку кіно в рамках вечора з нагоди **120-річчя перших кінозйомок в Україні, здійснених А. Федецьким**, відбулася презентація книг «Історія українського кіно» (том II, 1930–1945 рр.) та «Кіно, народжене Україною». Книгу «Історію українського кіно», що розповідає про становлення вітчизняного кінематографа в 1930–1945 роки, уклав авторський колектив Інституту мистецтвознавства, фольклористики і етнології імені М.Рильського НАН України. Це другий том із п'яти запланованих. Над розділами книги працювали історики та кінознавці Р. Бучко, А. Дорошенко, Л. Кульчинська, О. Волошенюк, Л. Новікова, О. Пашкова та Р. Росляк. С. Тримбач є автором ще однієї презентованої книги – «Кіно народжене Україною». Її створення було ініційовано видавництвом «Самміт-книга». Монографію опубліковано за підтримки Держкомтелерадіо і державної програми «Українська книга» 2016 року та Міжнародного фонду «Відродження». По завершенні презентацій було здійснено показ фільму Ю. Терещенка «Важко перші сто років» (1996), сценаристом якого виступив С. Тримбач.

Масштабний проект відродження древніх замків «Золота підкова» започаткований Б. Возницьким, колишнім очільником Львівської національної галереї мистецтв, яка носить його ім'я, поповнилася художньо-документальною стрічкою (точніше, двома її частинами із запланованих шести), які відзняті кіномитцями з міста Дубно Рівненської області, і презентовано в Дубенській міській бібліотеці, куди завітали краєзнавці, журналісти, письменники, студенти місцевого коледжу. Режисер кінострічки – М. Величковський.

МУЗЕЙНА СПРАВА. ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК

У Національному музеї мистецтв ім. Б. та В. Ханенків працювала виставка «Спокуси Ієроніма Босха». Перлина експозиції – унікальна копія відомого триптиха нідерландського живописця І. Босха «Спокуса Святого Антонія», яка є однією з найбільш ранніх і датована початком XVI століття. Уперше в музейній практиці живописну роботу було презентовано в процесі реставрації. Глядачі отримали рідкісну можливість побачити вже відкриті фрагменти триптиха, порівняти нинішній стан твору з тим авторським живописом, що поступово відкривається з-під столітніх забруднень, записів та нашарувань старого лаку. Після закриття виставки реставрацію триптиха в майстернях Національного науково-дослідного реставраційного центру України буде продовжено.

Відкриття виставки «Репресована археологія. До 140-річчя від дня народження відомого археолога М. О. Макаренка (1877–1938 рр.)» відбулося в На-

ціональному музеї історії України. На виставці було представлено матеріали розкопок М. Макаренка, що зберігаються у фондах музею, а також унікальні документи наукового архіву Інституту археології НАНУ – рукопис вченого про розкопки в с. Євминка у Чернігівській області та резюме про розкопки в Ольвії, його рукопис «Археологічні дослідження та розкопки на Прилуччині», документи та фото про дослідження Спаського собору в Чернігові.

До вшанування пам'яті митця долучився і Сумський обласний краєзнавчий музей, де було розгорнуто виставку «Постать М. О. Макаренка у громадському та культурному житті Сумщини». Експозицію склали унікальні речі з фондів музею, зокрема, два малюнки М. Макаренка 1905 р. із зображенням Оксютинських скіфських курганів, подаровані В. Звагельським – дослідником біографії вченого; путівник по Ермітажу, складений М. Макаренком у 1916 р., вирізка з жіночого слов'янського поховання, зроблена дослідником під час розкопок могильника біля с. Зелений Гай у 1929 р тощо.

9 лютого в Національному музеї літератури України відбулася акція **пам'яті видатного українського поета О. Олеся «В краю коханім»**. Вона зібрала багатьох прихильників митця. Серед них професор, доктор філологічних наук, дослідник і видавець творів О. Олеся В. Яременко, професор, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук Р. Радишевський, народні артисти України Н. Матвієнко та Л. Кадирова, лауреат премії імені Василя Стуса, актриса Г. Стефанова, співаки, автори пісень на слова О. Олеся – І. Якубовський, С. Силенко, Н. Боянівська. Також було запрошено студентів Київського національного університету кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

14 лютого в цьому ж музеї відбувся літературно-мистецький захід **на відзначення 120-ї річниці з дня народження українського письменника, фольклориста, етнографа, мовознавця, перекладача, критика, редактора, видавця П. Куліша**. В рамках події було презентовано його 2-х томне видання «Записки о Южной Руси». Бандуристка, співачка Н. Боянівська виконала декілька творів з «Записок...» та одну з найулюбленіших пісень Т. Шевченка – «Місяць зійшов, буйний вітер віє». Зі словом про внесок митця в національну культуру, літературу і фольклористику виступили наукові співробітники Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України.

А до **120-річчя від дня народження українського письменника, історіософа, культуролога Є. Маланюка** 28 лютого в Національному музеї літератури України було організовано захід, програма якого включала зустріч з поетом В. Герасим'юком, літературознавцями Ю. Ковалівом та Н. Лисенко. Поезії Є. Маланюка звучали у виконанні з. а. України В. Чорношкура. У музейній залі також експонувалася виставка «Як в нації вождів нема, тоді вожді її поети». А в Кіровоградському обласному художньому музеї було відкрито виставку одні-

єї картини «Співець Степової Еллади. Портрет Євгена Маланюка», автор якої – з. х. України А. Надеждін.

Київський Музей театрального, музичного та кіномистецтва України представив 22 лютого захід із серії «Memory project», присвячений **вшануванню пам'яті розстріляних у 1942 в Бабиному Яру в Києві подружжя О. та М. Теліг**. У програмі заходу прозвучали вірші О. Теліги у виконанні І. Зубченко, О. Стаднік, Т. Зілінської та С. Мезіної. В музичній частині виступили Ж. Безвербний, Т. Лобода, Ю. Хоменко і Є. Макоцьоба.

24 лютого в Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику М. Коцюбинського відбулася презентація нового мистецького проекту «Михайло Коцюбинський. У колі друзів». Перший захід було присвячено видатному українському письменнику Л. Глібову. Хоча М. Коцюбинський і Л. Глібов не були особисто знайомі, чимало пов'язує цих двох талановитих людей, які в різні часи жили в Чернігові. Саме про ці зв'язки, а ще про особисту і творчу долю Л. Глібова та його нащадків говорили цього вечора у музейній залі.

Різноманітні заходи було організовано музеями до Дня святого Валентина. Зокрема Національний музей Тараса Шевченка запросив усіх бажаючих долучитися до акції «Кохайтесь, чорнобриві», в програмі якої – безкоштовна екслюзивна екскурсія «Музи Тараса Шевченка», квест з можливістю виграти подарунки тощо. А у Дніпропетровському національному історичному музеї ім. Д. Яворницького було підготовлено виставку «Історії кохання». Експозиція включала понад 50 фондкових предметів, які раніше майже не виставлялися. Це – унікальні порцелянові вироби, інтер'єрні прикраси, модні аксесуари, весільні келихи для молодят, віяла, гравюри тощо.

З 9 лютого у Музеї сучасного мистецтва України працювала виставка «Скарби колекції з музейної збірки. „БІЛИЙ АЛЬБОМ”. Глава 2». Її склали роботи Г. Якутовича, В. Рижих і його дружини Г. Нелевди, а також Й. Бокшая (молодшого), А. Животкова, П. Сльоти та інших.

З 21 по 24 лютого в рамках проекту «Музей відкрито на ремонт: Слов'янськ, Лисичанськ» на базі Слов'янського краєзнавчого музею Донецької області проходив воркшоп «Сучасні методи роботи музею». Участь у проекті взяли 28 музеїв із Луганщини і Донеччини, а також Києва, Дніпра та інших міст України. Під час заходу було представлено результати першого етапу проекту, який проходив з листопада 2016 року по лютий 2017 року в Слов'янському та Лисичанському краєзнавчому музеях. У програмі воркшопу – презентація сучасної техніки та її можливостей для музейних досліджень і просвітницької діяльності, яку отримала «Музейна лабораторія» Слов'янського краєзнавчого музею від проекту «Українська ініціатива зміцнення громадської довіри (USBI) Агентства США з міжнародного розвитку (USAID); представлення збірника

методичних порад із сучасних методів роботи в музеї від експертів музейної справи, комунікацій та сучасних митців; ряд лекцій, дискусій та обговорень на тему осучаснення методів та форматів роботи музею (виставкова діяльність; робота з фондами, дослідницька, просвітницька, комунікаційна функції музею). Спікерами воркшопу стали запрошені експерти в сфері комунікацій, митці, представники музеїв та культурних інституцій: Національного художнього музею України, Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. І. Яворницького, Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал» та ін.

17 лютого в Лисичанському міському краєзнавчому музеї відкрилась виставка «Музей міста Світлоград», присвячена уявному місту та мріям про музей сучасного мистецтва в Україні. Організатором проекту виступила мистецька ініціатива «ДЕ НЕ ДЕ», учасники якої в 2016 році вивчали процеси декомунізації в Луганській області, а саме – в Северодонецьку. Осмислюючи міфологізовану історію Світлограда, художники, які взяли участь у виставці, розмірковують над можливістю урбаністичної утопії в сучасному суспільстві й актуалізують значення публічних просторів. У цьому проекті митці також актуалізують проблеми створення музею сучасного мистецтва в Україні та можливості існування творів сучасного мистецтва в традиційному музеї, вдаючись до різних способів інтеграції в музейний простір. Серед авторів робіт – художники К. Гнилицька, М. Алексеєнко, М. Кадан, фотографи А. Рачинський і Д. Ревковський та інші.

14 лютого у Чернівецькому обласному художньому музеї відбувся мистецький захід «Обрус Гараса – у Книзі рекордів України», приурочений до 116-ї річниці від дня народження відомого буковинського художника-орнаменталіста Г. Гараса. У квітні 2016 року на традиційному щорічному музейному проекті «Вишиваний дивотвір» було презентовано колективну роботу «Обрус Гараса». Це – твір, що складається із вишитих фрагментів орнаментів Г. Гараса, до створення яких долучилися 35 буковинських майстрів художньої вишивки. Після закінчення експонування виставки твір було подаровано Чернівецькому художньому музею, який є співавтором проекту «Вишиваний дивотвір». А наприкінці 2016 року його було зареєстровано у Книзі рекордів України в категоріях «Мистецтво, вперше, розміри» як найбільшу вишиту на полотні біографію одного митця, колективний твір із найбільшою кількістю орнаментів одного автора. На виставці було представлено також дипломи Книги рекордів України та вишитий портрет митця авторства буковинської майстрині А. Бугай.

У Національному архітектурно-історичному заповіднику «Чернігів стародавній» з нагоди 50-річчя наукової діяльності установи 14 лютого було відкрито тематичну виставку «Миттєвості минулого». Це низка артефактів, знайде-

них науковцями на території та поблизу древніх храмових комплексів Чернігова. А 20 лютого відбулася прес-конференція в Чернігівському колегіумі. Непересічність події полягала у звіті науковців фактично за півстоліття своєї роботи. Також було представлено план заходів з нагоди ювілею на 2017 рік.

10 лютого в Чернігівському обласному художньому музеї імені Григорія Галагана пройшов науково-практичний семінар «Народне мистецтво і традиційна культура Чернігівщини в працях Євгенії Спаської», присвячений 125-річчю від дня народження видатної землячки. Ця подія зацікавила багатьох науковців, музейників, майстрів народного мистецтва, викладачів. До музею на семінар завітали наукові співробітники Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського Національної академії наук України, які підготували доповіді про актуальність доробку Є. Спаської щодо історії гончарства, вишивки, гаптарства, ткацтва, витинанки та мальовок. Подарунком від Інституту мистецтвознавства для музейних співробітників стала нова книга «Народознавчі та мистецтвознавчі праці Євгенії Спаської».

Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького запустив безкоштовний аудіогід на платформі *izi.TRAVEL*. Відтепер його відвідувачі зможуть прослухати аудіо-екскурсію «Українське мистецтво XII–XIX століть» і самостійно ознайомитися з експонатами, історією музею та визначними особистостями. Для того, щоб прослухати екскурсію, слід завантажити додаток *izi.TRAVEL* на телефон чи планшет, надати програмі дозвіл на використання інформації про місцезнаходження та відкрити розділ «Національний музей у Львові імені А. Шептицького».

У постійній експозиції Львівського історичного музею виставлено відреставровані портрети Т. Хмельницького та його дружини Р. Лупул, які минулого року було повернено після викрадення.

У рамках співпраці між співробітниками музеїв Дніпропетровщини і Львівським музеєм історії релігії, 10 лютого Музей історії міста Кам'янського у Дніпропетровській області представив виставку «Кам'яна Могила. Реінкарнація». Кам'яна Могила (степовий пагорб) – витвір природи, що зберігся на півдні України.

У Херсонському обласному краєзнавчому музеї розгорнуто виставку «Степова Еллада», на якій було представлено багате фондове зібрання музею за 120 років. Експонати виставки охоплюють історичний період з VII ст. до н. е. до IV ст. н. е. і розкривають всі сфери життя античного світу: політики, економіки, культури. Головну увагу приділено античним центрам Північного Причорномор'я – острову Березань, Ольвії, Пантикапею та іншим, їх заснуванню, розквіту та занепаду.

23 лютого відповідно до плану консультацій з громадськістю Хмельницької обласної державної адміністрації на 2017 рік відбувся круглий стіл «Співпраця Державного історико-культурного заповідника „Межибіж” з Меджибізькою об’єднаною територіальною громадою щодо дотримання пам’яткоохоронного законодавства і збереження історичної забудови». В його роботі взяли участь представники селищної ради, старости сіл Меджибізької об’єднаної територіальної громади, місцеві активісти, начальники відділів містобудування та архітектури Летичівської і Деражнянської райдержадміністрацій. Проведенню круглого столу передувало соціологічне опитування місцевих мешканців, результати якого засвідчили: чимало з них не орієнтуються у розмаїтті історико-культурного надбання, поряд з яким вони живуть і працюють.

28 лютого в Івано-Франківську проведено конференцію «Музеї. Модернізація. Мережа. Майбутнє», присвячену музейній проблематиці Івано-Франківської області.

У рамках закриття виставки вишитого іконостасу храму Погінської Богородиці (автори М. Симчич, В. Малиновський та О. Охупкін) у Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського в Коломиї Івано-Франківської області відбувся круглий стіл «Сучасна ікона. Шляхи розвитку». Учасники зібрання розмірковували про традицію і новизну у сакральному мистецтві, зокрема щодо оформлення інтер’єру храмів.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

2017 рік в Україні проголошено Роком Української революції 1917–1921 років. З цієї нагоди в бібліотеках було організовано: виставку «Українська революція 1917–1921 років: історичні уроки» – в Національній бібліотеці України ім. Ярослава Мудрого; наукові читання «Визначні діячі Чернігівщини у подіях Української революції 1917–1921» та книжково-інформаційну виставку «Українські національно-визвольні змагання 1917–1921 рр. Чернігівщина. Постаті» – в Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка; книжково-ілюстративну виставку однієї книги, де увазі читача пропонувався «Україна в вогні й бурі революцій 1917-1921 рр.» І. Мазепи – в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І. Франка тощо.

У Національній бібліотеці України для дітей 14 лютого відкрито Центр творчої та психологічної реабілітації дітей з числа внутрішньо переміщених осіб «Крок до майбутнього». В кінці 2016 року Благодійна організація «Благодійний фонд розвитку Національної бібліотеки України для дітей» стала одним із переможців конкурсу проектів «Нова оселя: інтеграція та психосоціальна підтримка дітей з числа внутрішньо переміщених осіб в Києві та Одеській області», організатором якого є МГО «Соціальні ініціативи з охорони праці та

здоров'я» (LHSI) за фінансової підтримки Європейського Союзу. Учасники заходу мали можливість скористатися новими комп'ютерами, придбаними за кошти гранту, переглянути лялькову виставу, взяти участь у майстер-класах та інтерактивних вікторинах, відвідати цікаві заняття у психолога.

2 лютого Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К. А. Тімірязєва відзначила своє 110-річчя «Днем відкритих дверей». В програмі – акції «Усі дороги ведуть до бібліотеки»: безкоштовне оформлення читацьких документів з видачею квартального читацького квитка та «Відчуй себе бібліотекарем і виконай власне замовлення»; екскурсії «Скажіть, будьласка, як пройти в бібліотеку?», експрес-опитування «Які емоції ти відчуваєш при відвідуванні бібліотеки»; виставки «Вінницька ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва на історичних паралелях» і «Бібліотекар пропонує» тощо.

Бібліотеками проведено заходи до: 190-річчя з дня народження українського поета, Л. Глібова; 140-річчя від дня народження українського мистецтвознавця і археолога М. О. Макаренка; 205-річчя від дня народження українського письменника і поета, байкаря Є. Гребінки; 130-річчя від дня народження видатного українського театрального діяча Леся Курбаса; 120-річчя з дня народження українського письменника, поета Є. Маланюка, 115-річчя від дня народження української письменниці, художниці, громадської діячки О. Лятуринської, а також до 215-річчя від дня народження французького письменника В. Гюго тощо.

ЛІТЕРАТУРА

17 лютого відбулась церемонія нагородження **XVIII Всеукраїнського рейтингу «Книжка року 2016»**, заснованого 1999 року. Він щорічно визначає кращі українські книжки поточного року, видані вітчизняними видавцями самостійно або у співпраці з іноземними партнерами. Організатори конкурсу – Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної Академії наук України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Фонд сприяння розвитку мистецтв, Газета «Україна молода», Центр рейтингових досліджень «Еліт-Профі». Цьогоріч звання лауреатів у семи номінаціях (у кожній – три підномінації), що відповідали основним секторам українського книжкового ринку, Гран-прі «Книжка року 2016» та відзнаку «Видавничий імідж» виборювали 1098 видань, що побачили світ від грудня 2015-го до грудня 2016-го року. Зокрема Гран-прі «Книжка року 2016» здобула Шевченківська енциклопедія у 6-ти томах, 5-й та 6-й томи (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України), а відзнаку «Видавничий імідж» – «Видавництво Старого Лева».

Міжнародна літературна корпорація MERIDIAN CZERNOWITZ і Літературний целанівський центр запустили новий проект «Тиждень видавництва», в рамках якого в Чернівцях щомісяця відбуватимуться заходи одного з провідних українських видавництв. Першим стало видавництво «Фоліо» (Харків). Серед наступних – «Видавництво Старого Лева» (Львів), «Vivat» (Харків), «Основи» (Київ) та інші.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

I Міжнародний конкурс-фестиваль Stankovych fest проходив з 9 по 12 лютого в санаторії «Квітка полонини» на Свалявщині Закарпатської області – малій батьківщині всесвітньо відомого композитора, Героя України, н. а. України Є. Станковича. За першість в різних номінаціях та вікових групах змагалися півтисячі учасників від 5 до 25 років з усіх областей України та з-за кордону. Гран-прі здобули: в номінації «Образотворче мистецтво» – А. Бобрик, в номінації «Юний композитор» – І. Несходовський (обоє – учні Київської дитячої академії мистецтв); в номінації «Музичне мистецтво» – піаністка Е. Бондарук, студентка Волинського державного училища культури і мистецтв імені Ігоря Стравінського. У гала-концерті, окрім учасників конкурсу-фестивалю, виступив і Національний ансамбль солістів «Київська камерата».

24–25 лютого у Прилуках Чернігівської області відбувся **XVI Міжнародний молодіжний фестиваль «Мистецькі барви»**, який зібрав більше 1000 учасників з різних куточків України та зарубіжжя. Конкурсні виступи відбувалися в наступних номінаціях: вокал, хореографія, інструментальний жанр, рок-музика, хіп-хоп-музика, образотворче та декоративно-прикладне мистецтво. Участь у фестивалі взяли молодіжні та дитячі творчі колективи, окремі виконавці у віці від 6 до 35 років. Вже вдруге на «Мистецьких барвах» було представлено номінацію «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво», виставка працювала протягом двох конкурсних днів у Прилуцькому Центрі творчості дітей та юнацтва.

Баяністів та акордеоністів – 45 солістів та 14 ансамблів – з Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Харківської, Львівської та інших областей зібрав у Кривому Розі Дніпропетровської області **Всеукраїнський конкурс молодих музикантів**. Його дводенна конкурсна програма включала прослуховування молодих талантів, концерт професора кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії В. Мурзи та майстер-клас з. а. України П. Фенюка з Києва. Переможцями конкурсу стали І. Крохмаль із Харкова, який посів перше місце серед солістів, та ансамбль із Полтави «Вогняні хлопці».

Творчі колективи Тернопільської області представляли мистецький потенціал свого краю в рамках масштабної презентації «Благословенне Терно-

пілля», що відбулася 14 лютого у столичному Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім».

Вперше в Україні «Ротаракт клуб Львів» та Департамент з питань культури, національностей та релігій Львівської ОДА представили інтерактивний соціально-мистецький проект «Торкаючись, бачу: великі українці». Виставка експонувалася з 14 до 24 лютого. На ній було виставлено 12 скульптурних портретів визначних постатей нашого державотворення для тактильного сприйняття незрячими та особами з вадами зору: Т. Шевченко, Леся Українка, І. Франко та інші. Біографію кожної особистості (скульптури) було озвучено через аудіомедійний засіб пізнаваними голосами відомих українських музичних виконавців.

У Полтаві започатковано культурно-просвітницький проект «Бесіди при свічках». Його зініціювали волонтери місцевої громадської організації «Команда небайдужих», штаб-квартира якої розташована у Свято-Успенському кафедральному соборі УПЦ Київського патріархату. Тож заняття цієї своєрідної недільної школи для дорослих відбуватимуться саме в цьому храмі. На перше з них, яке присвятили іконам, прийшли близько 200 полтавців. Модератором зустрічі був архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір, а першим гостем – знаний художник-іконописець зі Львова В. Олещук, котрий розписує іконостас згаданого відбудованого собору. За таких обставин історичний екскурс до першовитоків сакрального мистецтва він доповнював ілюстрованими розповідями про етапи народження ікони з власної творчої практики.

12 лютого в стінах Чернігівського духовного училища відбувся семінар-практикум з писанкарства. Його мета – популяризація та розвиток писанкової традиції в Чернігівській єпархії. Для викладачів і учнів недільних шкіл м. Чернігова директор ЧДХШ М. Рибіна-Ткач провела майстер-клас по техніці травлення.

Експонувалися виставки творів самодіяльних митців: у столичному Будинку актора – Н. Мальованої «Любов, яка надихає»; в київському мистецькому центрі «Шоколадний будинок» – С. Леонтьєвої «Всесвіт»; у Черкасах – В. Міщенко; у Рівному – С. і Г. Махонюк; у Сумах – С. Поноченюка і Т. Джобової «ARTouch», Л. Лисянської; у Рівному – живопису Г. Соколовської-Герби «Гра кольору» та інші.

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М., редактор
відділу наукового аналізу
й узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Підписано до друку 24.02.2017. Обл.-вид. арк. 1,39. Б/т. Зам. 34. Безплатно

Ротапринт НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278-85-12